

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«КУЛЬТУРОЛОГІЯ»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 034 «Культурологія»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Введено в дію з 2024/2025 навчального року
наказом від _____

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Олександр ГОЛОВКО

Харків 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Культурологія

Освітню програму розглянуто та схвалено:

1. Науково-методичною радою Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
протокол № від 2024 р.

Голова науково-методичної ради,
проректор з науково-педагогічної
роботи

_____ Олександр ГОЛОВКО

2. Вченою радою філософського факультету,
протокол № від 2024 р.

Голова вченої ради
факультету

_____ Іван КАРПЕНКО

3. Науково-методичною комісією філософського факультету,
протокол № від 2024 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету

_____ Сергій ГОЛІКОВ

4. Кафедрою теорії культури і філософії науки
протокол № від 2024 р.

Завідувач кафедри

_____ Дмитрій ПЕТРЕНКО

ПРЕАМБУЛА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи – гарант освітньої програми		
Білецький Ігор Павлович	Доцент кафедри теорії культури і філософії науки	Кандидат філософських наук, доцент кафедри теорії культури і філософії науки
Члени робочої групи		
Петренко Дмитрій Володимирович	Завідувач кафедри теорії культури і філософії науки	Доктор філософських наук, доцент кафедри теорії культури і філософії науки
Титар Олена Володимирівна	Професор кафедри теорії культури і філософії науки	Доктор філософських наук, доцент кафедри теорії культури і філософії науки

До проєктування освітньої програми долучені:

Представники здобувачів вищої освіти: Представники здобувачів вищої освіти: МАКСИМЕНКО Ганна Сергіївна, КАЛІНІЧЕНКО Дар'я Сергіївна

Представники роботодавців:

ІВАНОВА Наталя Валентинівна, директорка Центру сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр» (Харків, Україна)

ВИШНЕВСЬКА Ніна Єфимівна, директорка Культурного центру Gorod (Мюнхен, Німеччина)

ТУМАСЯН Тетяна Аркадіївна, директорка Харківської муніципальної галереї та Галереї сучасного мистецтва «VOVATANYA» (Харків, Україна)

При розробці програми враховані вимоги

Освітнього стандарту вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджено наказом МОН України № 803 від 16.06.2020)

1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна філософський факультет
Офіційна назва програми	Культурологія / Cultural Studies
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Кваліфікація, що присвоюється	Бакалавр культурології
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	МОН України Сертифікат про акредитацію № 2184632 до 1 липня 2027 року
Передумови	Атестат про повну загальну середню освіту, сертифікати ЗНО
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 30. 06. 2028
Інтернет-адреса постійного розміщення опису програми	http://philosophy.karazin.ua/ua/study/infopak.html
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми – всебічна гуманітарна підготовка бакалаврів-культурологів, фахівців з теорії та історії культури	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область, галузь знань, спеціальність	03 Гуманітарні науки 034 Культурологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма. Орієнтує на підготовку до організації та здійснення діяльності в галузі культурології, організаційно-навчальної та викладацької діяльності з культурологічних дисциплін в закладах загальної середньої освіти, професійно-технічних навчальних закладах та коледжах, консультативної діяльності з культурних, соціально-культурних, етичних, естетичних, релігійних питань у закладах культури та інших державних та громадських організаціях.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Програма базується на загальновідомих наукових результатах із врахуванням сьогоденного стану культурології, мистецтвознавства, філософії, орієнтує на актуальні напрямки культурологічного знання, спрямовані на поглиблене розуміння теоретичної та практичної культурології
Особливості програми	Виробнича практика забезпечує підготовку фахівців у реальному середовищі майбутньої професійної діяльності. В навчальному процесі використовуються найновіші

	науково-практичні досягнення, реалізується системний підхід у формуванні змісту профільно-орієнтованих навчальних дисциплін.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр з культурології може працювати в науково-дослідних, освітніх, освітньо-мистецьких закладах, event-агенціях, організаціях культури (методист, дослідник, організатор культурних заходів), органах державної влади, аналітично-інформаційних інституціях, ЗМІ (експерт з питань культури, консультант)
Подальше навчання	Можливість продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль навчання – проблемно-орієнтований та студентоцентризований. Лекційні курси поєднуються з семінарами, диспуатами та робочими зустрічами. Широко використовується алгоритмізація навчання. Самостійна робота на основі підручників та конспектів, електронних освітніх ресурсів, консультації із викладачами визначаються як особисто-орієнтована педагогічна взаємодія суб'єктів навчання у ЗВО, метою і мірою ефективності якої є формування професійної компетентності майбутніх фахівців.
Оцінювання	Тестування, опитування, дискусії, презентації, письмові есе, психолого-педагогічні характеристики, самоконтроль та самооцінка, контрольні роботи, звіти про практику, захист курсових робіт, письмові екзамени. Оцінювання досягнень студентів: чотирирівнева (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 2-рівнева (зараховано/ незараховано); 100-бальна.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності)</p> <p>ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.</p> <p>ФК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.</p> <p>ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.</p> <p>ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства</p> <p>ФК 6. Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів</p>

	ФК 7. Здатність обґрунтувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів
	ФК 8. Здатність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвілєві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.
	ФК 9. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.
	ФК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту, використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.
	ФК 11. Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації.
	ФК 12. Здатність самостійно висувати та аргументувати культурологічні теорії.
	ФК 13. Компетентності з письмового й усного представлення наукового матеріалу; презентації та захисту наукових робіт
	ФК 14. Навички викладацької і педагогічної роботи, методики викладання культурологічних дисциплін.

7 - Програмні результати навчання

За результатами навчання на спеціальності «Культурологія» випускник має:

ПРН 1.	Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.
ПРН 2.	Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.
ПРН 3.	Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації.
ПРН 4.	Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.
ПРН 5.	Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.
ПРН 6.	Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.
ПРН 7.	Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики.
ПРН 8.	Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.
ПРН 9.	Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження.
ПРН 10.	Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.
ПРН 11.	Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації.

ПРН 12.	Обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань.
ПРН 13.	Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.
ПРН 14.	Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефахівцями.
ПРН 15.	Вільно спілкуватися з професійних питань усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту.
ПРН 16.	Визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.
ПРН 17.	Використовувати знання, уміння і практичні навички в галузі культурології та суміжних гуманітарних галузей знання при проведенні культурологічних досліджень.
ПРН 18.	Застосовувати культурологічні знання та методи наукового дослідження культури для практичного вирішення сучасних соціокультурних проблем (збереження національної ідентичності; охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини; розробки механізмів меморіалізації в культурі та адаптації традиційних культурних інститутів до умов сучасного суспільства тощо).
ПРН 19.	Застосовувати культурологічні знання в освітній практиці
ПРН 20.	Дотримуватися засад професійної та наукової етики. Формувати позитивне ставлення суспільства до представників різних національних меншин.
ПРН 21.	Формувати повагу до української національної культурної традиції..

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Навчальний процес за спеціальністю 034 Культурологія забезпечують близько 60 науково-педагогічних працівників, які працюють на 24 кафедрах Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Підготовка фахівців буде здійснюватися на базі випускової кафедри теорії культури і філософії науки, до викладацького складу якої входить 8 докторів наук та 6 кандидатів наук, що мають відповідну кваліфікацію для викладання курсів освітньої програми.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	У навчальному процесі використовуються приміщення за адресою: площа Свободи, 6, а саме: приміщення кафедр, 17 аудиторій (з них 5 потокових), навчально-методичний кабінет, кабінет для проведення лекційних занять та конференцій, кабінет для проведення практикуму з оздоровчих технологій, 4 комп'ютерні класи. Усі комп'ютери мають доступ до мережі INTERNET. Випускаюча кафедра - кафедра теорії культури і філософії науки займає 3 окремих приміщення у корпусі ХНУ (м. Свободи, 6).
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Інформаційне забезпечення здійснюється на базі Центральної наукової бібліотеки (ЦНБ) Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, фонд якої складає понад 3 400 000 примірників, у т. ч. наукової літератури – понад 1 760 000, навчальної – біля 1 150 000, художньої – близько 400 000; більше 700 000 видань зарубіжної літератури. Навчально-методичне забезпечення підготовки за освітньо-професійною програмою складається з: програм

	навчальних дисциплін та програм практик, текстів (презентацій) лекцій, навчально-методичних матеріалів до проведення семінарських, практичних занять, самостійної роботи, завдань поточного та підсумкового контролю, методичних вказівок до виконання контрольних робіт (в т. ч. на електронних носіях). В навчальному процесі в усіх курсах фахової підготовки широко застосовуються мультимедійні засоби навчання. Забезпеченість навчально-методичною літературою дорівнює 100%.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	відповідно до Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна права на академічну мобільність
Міжнародна кредитна мобільність	відповідно до Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна права на академічну мобільність
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено

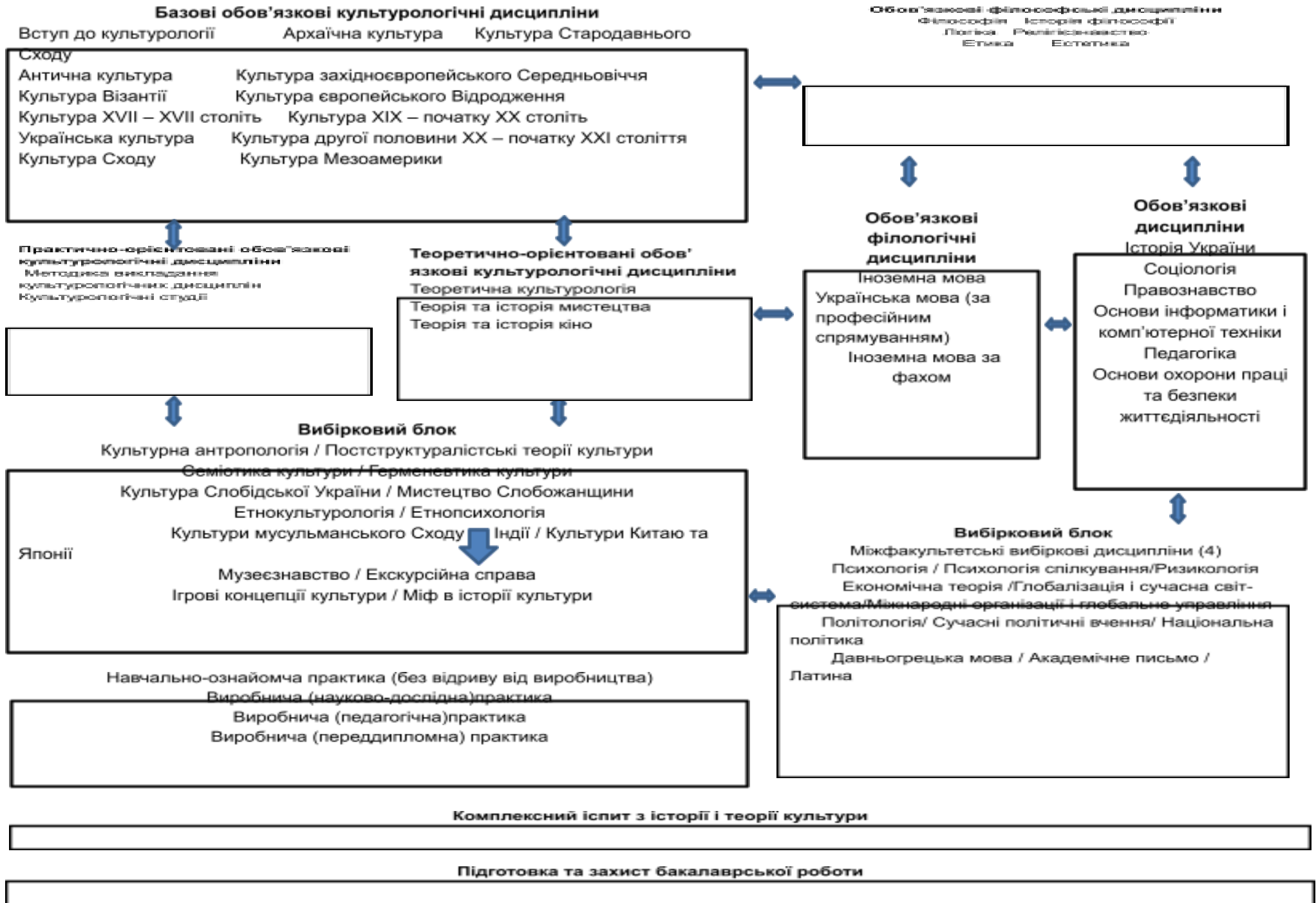
2.1 Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність за навчальним планом

Навчальна дисципліна / практика	Кількість кредитів	Вид контролю
1	2	3
Обов'язкові компоненти освітньої програми		
ОК 1. Історія України	3	екзамен
ОК 2. Культурологічні студії	5	екзамен
ОК 3. Філософія	4	екзамен
ОК 4. Іноземна мова	8	екзамен
ОК 5. Соціологія	4	залік
ОК 6. Правознавство	3	залік
ОК 7. Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 8. Іноземна мова за фахом	3	залік
ОК 9. Архаїчна культура	6	екзамен
ОК 10. Культура Стародавнього Сходу	5	залік
ОК 11 Крос-культурні студії	4	залік
ОК 12. Антична культура	6	екзамен
ОК 13. Культура західноєвропейського Середньовіччя	4	екзамен
ОК 14. Основи інформатики і комп'ютерної техніки	3	залік
ОК 15. Культура Візантії	6	екзамен
ОК 16 Культура європейського Відродження	3	екзамен
ОК 17. Культура XVII – XVIII століть	4	екзамен
ОК 18. Культура XIX – початку XX століть	4	екзамен

ОК 19. Культура другої половини ХХ – початку ХХІ століття	4	екзамен
ОК 20. Історія філософії	12	екзамен
ОК 21. Українська культура	5	екзамен
ОК 22. Вступ до культурології	5	екзамен
ОК 23. Логіка	12	екзамен
ОК 24. Релігієзнавство	6	екзамен
ОК 25. Теоретична культурологія	3	екзамен
ОК 26. Культури Сходу	4	екзамен
ОК 27. Методика викладання культурологічних дисциплін	4	залік
ОК 28. Етика	3	екзамен
ОК 29. Естетика	4	екзамен
ОК 30. Педагогіка	3	екзамен
ОК 31. Теорія та історія мистецтва	3	екзамен
ОК 32. Культура Мезоамерики	3	залік
ОК 33. Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності	4	залік
ОК 34. Теорія та історія кіно	4	залік
ОК 35. Навчально-ознайомча практика (без відриву від виробництва)	5	залік
ОК 36. Виробнича практика (науково-дослідна)	6	екзамен
ОК 37. Виробнича практика (педагогічна)	6	екзамен
ОК 38. Виробнича практика (переддипломна)	6	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент	180	
Вибіркові компоненти освітньої програми		
2.1. Цикл загальної підготовки		
Обираються 4 дисципліни за каталогом міжфакультетських дисциплін університету (не менше ніж з 200) із загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС		
ВК 2.1.1. Міжфакультетська дисципліна 1	3	залік
ВК 2.1.2. Міжфакультетська дисципліна 2	3	залік
ВК 2.1.3. Міжфакультетська дисципліна 3	3	залік
ВК 2.1.4. Міжфакультетська дисципліна 4	3	залік
Обираються 5 дисциплін – по 1 дисципліні з кожного блоку- загальним обсягом 19 кредитів ЄКТС		
ВК 2.1.5. Психологія / Психологія спілкування/Ризикологія	4	залік
ВК 2.1.6. Економічна теорія /Глобалізація і сучасна світ-система/Глобалізація і глобальне управління	4	залік
ВК 2.1.7. Політологія / Сучасні політичні вчення / Політичні еліти і лідерство	4	залік
ВК 2.1.8 Давньогрецька мова / Академічне письмо / Латина	4	залік
ВК 2.1.9. Культура і комунікація/ Постколоніальні студії/ Історія літератури	3	залік
2.2 Цикл професійної (фахової) підготовки (обираються 7 дисциплін за каталогом фахових вибіркового дисциплін факультету загальним обсягом 29 кредитів ЄКТС)		
ВК 2.2.1 Культурна антропологія / Постструктуралістські теорії культури	4	залік
ВК 2.2.2. Семіотика культури / Герменевтика культури	4	залік

БК 2.2.3. Культура Слобідської України / Мистецтво Слобожанщини	4	екзамен
БК 2.2.4. Етнокультурологія / Етнопсихологія	4	залік
БК 2.2.5. Культури мусульманського Сходу та Індії / Культури Китаю та Японії	5	залік
БК 2.2.6. Музеєзнавство / Експериментальна справа	4	залік
БК 2.2.7 Ігрові концепції культури / Міф в історії культури	4	екзамен
Загальний обсяг вибіркового компонента	60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	240	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація проводиться у вигляді атестаційного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи. Тематика кваліфікаційних робіт та програма атестаційного екзамену відповідає вимогам теоретичної та практичної підготовки студентів з обраного фаху.

Атестаційний екзамен проводиться за фахом «Культурологія» у 8 семестрі, до якого входять такі дисципліни: «Архаїчна культура», «Антична культура», «Культура західноєвропейського Середньовіччя», «Культура Візантії» «Культура європейського Відродження», «Культура XVII – XVIII століть», «Культура XIX – початку XX століть», «Українська культура», «Культури Сходу», «Теоретична культурологія». Також атестація проходить у вигляді захисту кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота проходить перевірку на плагіат в системі strikeplagiarism.com.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації бакалавр культурології.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

